

Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa COGITO

20 sierpnia 2021 r.

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa

COGITO I

Redakcja naukowa

dr hab. Anna Cieślińska, prof. UWM

mgr Robert Stryński

mgr inż. Piotr Jakuc

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

Olsztyn, Sierpień 2021

Recenzenci:

dr hab. Anna Cieślińska, prof. UWM
dr hab. Joanna Chłosta-Zielonka, prof. UWM
dr hab. inż. Renata Pietrzak-Fiećko, prof. UWM
dr hab. inż. Małgorzata Tańska, prof. UWM
dr hab. Monika Kotowska
dr inż. Joanna Ciborska
dr Mateusz Bogdanowicz
dr Kinga Lisowska
dr Radosław Sierocki
dr Małgorzata Stańczak
mgr Robert Strypiński

Redakcja naukowa:

dr hab. Anna Cieślińska, prof. UWM
mgr Robert Strypiński
mgr inż. Piotr Jakuc

Wydawnictwo
CEKONA

Druk publikacji wykonano na podstawie dostarczonych oryginalnych tekstów, na odpowiedzialność autorów poszczególnych prezentacji

ISBN: 978-83-962631-0-0

SPIS TREŚCI

NIE TYLKO ANOREKSJA I BULIMIA SĄ PROBLEMEM- CZYLI
O NIESPECYFICZNYCH ZABURZENIACH ODŻYWIANIA.

Karolina Balcerczyk 7

OCENA WYBRANYCH CECH FIZYKOCHEMICZNYCH ZIAREN
I MĄKI Z JAREJ PSZENICY TWARDEJ ZE WZGLĘDU
NA ZRÓŻNICOWANIE UPRAWY.

Joanna Browarek, Izabela Górecka 8

FOKA SZARA (*HALICHOREUS GRYPUS*) – SPOSOBY RATOWANIA ZAGROŻONEGO
GATUNKU.

Mikołaj Ciesielski, Alicja Ciesielska, Mateusz Sołtys 9

WADY I ZALETY SUROWCÓW GMO

Piotr Jakuć 10

ZJAWISKO HANDLU LUDŹMI JAKO ZJAWISKO MIĘDZYNARODOWE – ASPEKTY
KRYMINOLOGICZNE.

Radostaw Jasiński 11

ZNACZENIE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ
W ZDROWYM STYLU ŻYCIA

Marta Kaczmarczyk 12

WYDAJNA KOMPRESJA GRAFIKI HIRES DLA PLATFORMY COMMODORE 64

Tomasz Kapusta 13

WYDAJNA KOMPRESJA GRAFIKI HIRES DLA PLATFORMY COMMODORE 64 DO
FORMATU THP

Tomasz Kapusta 14

LLL – KOMPAKTOWY FORMAT GRAFICZNY DLA PLATFORMY COMMODORE 64

Tomasz Kapusta 15

JAKIE WYZWANIA STAWIA WSPÓŁCZESNYM WYCHOWAWCOM (RODZICOM) ANTYPEDAGOGIKA?	
Agnieszka Anna Kwaśniewska	16
NAPADOWE OBJADANIE SIĘ	
Karolina Łukasiewicz	17
MOŻLIWOŚĆ INGERENCJI PAŃSTWA W SFERĘ WŁADZY RODZICIELSKIEJ W KONTEKŚCIE OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POLSCE	
Weronika Łukasiewicz.	18
NANOSREBRO JAKO PRZYKŁAD SUBSTANCJI PRZECIWDROBNOUSTROJOWEJ STOSOWANEJ W ZMIANACH SKÓRNYCH	
Mariola Mendrycka, Anna Dziuba, Natalia Janiszek	19
CHARAKTERYSTYKA ORAZ MOŻLIWOŚCI ZWALCZANIA JEMIOŁY POSPOLITEJ (VISCUM ALBUM) W LASACH GOSPODARCZYCH	
Tomasz Pawłowicz, Łukasz Makiej	20
CZY MY NAPRAWDĘ MARNUJEMY TYLE JEDZENIA?	
Paulina Prostko	21
LĘK PRZED INFORMACJĄ	
Kacper Skowroński.	22
ROLA MARTWEGO DREWNA W EKOSYSTEMIE LEŚNYM	
Mateusz Sottys.	23
ZDROWIE HORMONALNE KOBIET: JAK ZADBAĆ O SIEBIE W ZESPOLE POLICYSTYCZNYCH JAJNIKÓW?	
Wiktoria Stepnowska	24
KOMUNIKACJA PSZCZÓŁ I NOWE TECHNOLOGIE W PASIEKACH	
Anna Tomańska.	25

„NIEPOKOLENIA”? TEORIA I PRAKTYKA (INTERNETU) FUNKCJONOWANIA POKOLEŃ.	
Anna Woźniak.	26
SPOJRZENIE NA AUTYZM – JAK ODBIERA ŚWIAT OSOBA W SPEKTRUM	
Magdalena Wydra	27
WPŁYW TELOMERÓW ORAZ TELOMERAZY NA PŁODNOŚĆ	
Joanna Zaziąbto	28
WPŁYW ZAMIENNIKÓW CUKRU NA PROBIOTYCZNE KULTURY STARTEROWE BAKTERII MLEKOWYCH	
Martyna Zielińska-Tadych, Anna Ligocka, Agnieszka Szliep.	29
SZŁAK METABOLICZNY WITAMINY D I ROLA WITAMINY D W ORGANIZMIE CZŁOWIEKA – NAJNOWSZE BADANIA	
Maria Latacz	30
ORDALIA CZYLI SĄDY BOŻE	
Jakub Kozicki	31
RECENZJA KSIĄŻKI - „OBCY U NASZYCH DRZWI” - ZYGMUNTA BAUMANA	
Dariusz Średnicki.	32

NIE TYLKO ANOREKSJA I BULIMIA SĄ PROBLEMEM- CZYLI O NIESPECYFICZNYCH ZABURZENIACH ODŻYWIANIA.

Karolina Balcerczyk

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Szkola Zdrowia Publicznego
Koto Żywienia i Profilaktyki Żywieniowej

Niespecyficzne zaburzenia odżywiania są coraz częściej diagnozowane są. Należą do nich m.in. zaburzenia z napadami objadania się, ortoreksja, bigoreksja czy alkoreksja. Częstość ich występowania nie jest dokładnie znana, jednak w porównaniu z AN (Anoreksja nervosa) i BN (Bulimia nervosa) są rzadkie i bardzo często nie dają jednoznacznych objawów klinicznych, co znacznie utrudnia ich diagnostykę i leczenie.

Alkoreksja to zaburzenie, które objawia się tym, że osoba chora wprowadza restrykcje żywieniowe, aby móc pić alkohol bez obawy o nadmierną ilość spożywanej energii. Osoby cierpiące na alkoreksję chcą zarówno spożywać alkohol, jak zachować szczupłą sylwetkę, stąd decydują się na przyjmowanie znacznie mniejszych ilości jedzenia, podejmowanie nadmiernej aktywności fizycznej bądź prowokowanie wymiotów czy stosowanie środków przeczyszczających.

BED (czyli binge eating disorder, napadowe objadanie się) jest nowym zaburzeniem odżywiania, które charakteryzuje nawracająca utrata kontroli nad ilością i sposobem jedzenia, towarzyszą zaburzeniu problemy emocjonalne, jako konsekwencja przejadania się. Niektórzy specjaliści sugerują, że BED może być następstwem problemów psychicznych, np.: lęku czy depresji.

OCENA WYBRANYCH CECH FIZYKOCHEMICZNYCH ZIAREN I MĄKI Z JAREJ PSZENICY TWARDEJ ZE WZGLĘDU NA ZRÓŻNICOWANIE UPRAWY.

Joanna Browarek, Izabela Górecka

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydział Nauki o Żywności

Studenckie Koło Naukowe Technologów Przetwórstwa Surowców Roślinnych

Celem przeprowadzonych badań była ocena wybranych cech fizykochemicznych ziaren i mąki z jarej pszenicy twardej ze względu na zróżnicowanie uprawy. Materiał badawczy stanowiło ziarna jarej pszenicy twardej odmiany SMH87, której zbiór odbył się w 2016 roku. Zastosowano uprawę w systemie integrowanym w miejscowości Bałcyny. Próbkę ziarna zostały poddane oczyszczaniu i w kolejnym etapie dostarczono je z Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Poszczególne warianty uprawy różniły się między sobą dodatkiem retardantu (Medax Top 350SC) lub też jego brakiem oraz nawożeniem azotowym na różnym poziomie (80 kg/ha lub 120 kg/ha) lub jego brakiem. Do badania cech fizykochemicznych zastosowano następujące analizy: oznaczanie wilgotności ziarna jak i mąki, liczby opadania ziarna i mąki za pomocą aparatu Falling Number 1400, oznaczanie zawartości glutenu mokrego metodą ręcznego wymywania w mące oraz oznaczanie wskaźnika sedymentacyjnego metodą Zeleny'ego.

Zastosowanie zmiennych wariantów uprawy nie wpłynęło znacząco na wilgotność ziarna i mąki z jarej pszenicy twardej. Natomiast zastosowane warianty uprawy zróżnicowały pozostałe cechy fizykochemiczne. Liczba opadania dla mąki i ziarna różniła się znacząco. Nawożenie azotowe w ilości 120 kg/ha spowodowało zwiększenie zawartości glutenu mokrego oraz wskaźnika sedymentacyjnego.

FOKA SZARA (*HALICHOREUS GRYPUS*) – SPOSOBY RATOWANIA ZAGROŻONEGO GATUNKU.

Mikołaj Ciesielski¹, Alicja Ciesielska², Mateusz Sottys¹

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

1) Wydział Rolnictwa i Leśnictwa

2) Wydział Biologii i Biotechnologii

Foka szara charakteryzuje się wrzecionowatym kształtem ciała, krótkimi płetwami przednimi oraz dłuższymi silnymi płetwami tylnymi. Osobniki tego gatunku na lądzie poruszają się niesprawnie, używając do tego celu jedynie przednich płetw i mięśni brzusznych. Tylnie płetwy pozostają wtedy bierne, za to w wodzie to one właśnie, wraz z tułowiem, stanowią główny napęd fok, przednie zaś pełnią funkcję sterów. Foki nie posiadają małżowin usznych, co odróżnia je od zwykle mylonych z nimi innych płetwonogich – uchatek. Foka szara jest największym gatunkiem fok balttyckich. Jako jedyna wykazuje wyraźny dymorfizm płciowy.

Największym zagrożeniem dla foki szarej są zanieczyszczenie środowiska morskiego, zakłócenia spokoju oraz jej bezpieczeństwa w naturalnych siedliskach lądowych i morskich, łowiska rybackie (uwięzienie w sieciach rybackich lub pułapkach jest najczęstszą przyczyną śmierci fok szarych), a także człowiek i współczesny konflikt pomiędzy rybołówstwem a foką szarą. Na przestrzeni kilkudziesięciu lat zauważono odbudowywanie się populacji foki szarej. Powodem było wprowadzenie aktów prawnych dotyczących ochrony tego gatunku. Akty prawne wprowadziły sposoby ratowania foki szarej, do których można zaliczyć poprawę stanu środowiska morskiego, zapewnienie skutecznej ochrony aktualnym miejscom bytowania fok i miejsc potencjalnego rozwoju, doraźne zabezpieczanie fok wchodzących na plażę czy też minimalizowanie sytuacji konfliktowych na linii człowiek – foka szara. Prezentacja porusza istotne kwestie związane z dalszą ochroną foki szarej jako gatunku zagrożonego wyginieciem.

WADY I ZALETY SUROWCÓW GMO

Piotr Jakuc

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydział Nauki o Żywności

Studenckie Koło Naukowe Technologów Przetwórstwa Surowców Roślinnych

Genetycznie modyfikowane organizmy (GMO) to według Dyrektywy 2001/18/WE to organizmy inne niż organizm człowieka, w których materiał genetyczny został zmieniony z wykorzystaniem technik inżynierii genetycznej w sposób nie zachodzący w warunkach naturalnych na skutek krzyżowania i/lub naturalnej rekombinacji. Taka modyfikacja zatem polega na wszczępieniu do genomu biorcy fragmentu informacji genetycznej z innego organizmu, który odpowiedzialny jest za daną cechę. Żywność GMO to żywność, która zawiera transgeniczne organizmy. Takie produkty nie mogą niekorzystnie wpływać na zdrowie człowieka, zwierząt oraz środowisko naturalne. Oprócz tego, takie produkty nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd i różnić się od żywności konwencjonalnej, którą zastępuje, poprzez powodowanie niekorzystnych skutków. Powodów wprowadzania genetycznie modyfikowanych jest wiele chociażby: wzbogacania surowców w składniki odżywcze, wprowadzanie cech, które mogą pozytywnie wpłynąć na stan zdrowia człowieka, produkcja białek, hormonów z zastosowaniem metod modyfikacji, a nie metod tradycyjnych itd. Do najpowszechniejszych modyfikacji genetycznych należą: modyfikacje wprowadzające odporność na owady oraz herbicydy. Ze względu na wiele kontrowersji, inżynieria genetyczna oprócz zwolenników ma szerokie grono przeciwników. Największe obawy dotyczą braku wiedzy o wpływie tego typu żywności na człowieka, a rozpoczęcie badań naukowych nad żywnością genetycznie modyfikowaną w XX wieku nie uprawnia do twierdzenia, że jest ona całkowicie pozbawiona negatywnego wpływu na zdrowie i życie człowieka. Przeciwnicy genetycznie modyfikowanych organizmów najczęściej używają argumentów, że takie produkty mogą zaburzyć odporność, zmniejszyć płodność, zaburzyć metabolizm oraz spowodować nowotwory. Pomimo tego, że nauka ta posiada wysoki potencjał, chociażby pod względem zmniejszenia głodu na świecie lub niedoborów niektórych mikro- oraz makroelementów jak np. wprowadzenie złotego ryżu bogatego w witaminę A, to nadal ta dziedzina nauki powinna być jeszcze przez dłuższy okres badana w celu stwierdzenia w jaki sposób oddziałuje ona na zdrowie człowieka, zwierząt oraz środowiska naturalnego.

W przedstawionej prezentacji zestawiono argumenty przeciwników i zwolenników oraz potencjalne wady i zalety surowców GMO.

ZJAWISKO HANDLU LUDŹMI JAKO ZJAWISKO MIĘDZYNARODOWE – ASPEKTY KRYMINOLOGICZNE.

Radostaw Jasiński

Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie
Instytut Nauk Prawnych

W niniejszym artykule autor podjął próbę usystematyzowania, przedstawienia i analizy zjawiska handlu ludźmi jako problemu międzynarodowego, który wiąże się z wyzyskiem innych osób (w sytuacji, gdy dana osoba nie może odmówić lub opuścić danego miejsca/państwa z powodu gróźb, przemocy, przymusu, oszustwa i/lub nadużycia władzy) i może wyrządzić ofiarom krzywdę fizyczną oraz emocjonalną. Handel ludźmi obejmuje fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad ofiarą. Do kontrolowania ofiar stosuje się różne formy przymusu – wybrane omówione są w niniejszym artykule. Istnieje także wiele metod kontroli stosowanych przez handlarzy ludźmi, zwykle różniących się w zależności od kulturowego, religijnego i duchowego pochodzenia ofiar. Metody te mogą przejawiać się m.in. od przemocy fizycznej po psychiczną oraz inne metody niekonwencjonalne. Wymagana jest szczególna wzmianka o handlu dziećmi, które są najbardziej narażonymi ofiarami ze względu na ich młody wiek. Aby wykryć potencjalną ofiarę handlu ludźmi, istnieje wiele znaków (wskaźników), które mogą ostrzec o przypadku handlu ludźmi. Autor zwraca uwagę na wysiłki jakie należy podejmować w celu podniesienia świadomości społecznej na temat problemu handlu ludźmi poprzez publiczne kampanie prewencyjne i informacyjne oraz inne środki przekazu. W opracowaniu skupiono się na podstawowych definicjach zjawiska, przejawach i formach zjawiska, sposobach zwalczania handlu ludźmi oraz współpracy międzynarodowej w tym zakresie w UE.

ZNACZENIE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ W ZDROWYM STYLU ŻYCIA

Marta Kaczmarczyk

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Szkoła Zdrowia Publicznego,
Koło Naukowe Żywienia i Profilaktyki Żywieniowej

Aktywność fizyczna, jest możliwa dzięki złożonym zjawiskom fizjologicznym, u podstaw których jest pojedynczy skurcz mięśnia szkieletowego, który wymaga od organizmu nakładu energii. Wysiłek fizyczny jest definiowany jako powtarzająca się aktywność fizyczna, może to być czynność tak codzienna jak wchodzenie po schodach, ale także trening siłowy czy gra w siatkówkę. Światowa Organizacja Zdrowia zaleca wykonywanie od 150 do 300 minut umiarkowanej aktywności fizycznej lub od 75 do 150 minut intensywnej aktywności, rekomendacja WHO zakłada również połączenie tych dwóch form aktywności. Pomimo tego, że zalecenia zakładają wykonywanie zaplanowanego treningu, nie należy zapominać o codziennych czynnościach takich, jak wybieranie schodów zamiast windy i spaceru zamiast jazdy samochodem. Wysiłek fizyczny ma wpływ na wiele aspektów funkcjonowania organizmu w ciele człowieka takich, jak zdrowie psychiczne, skład ciała, ciśnienie tętnicze czy odporność. Poziom stresu dnia codziennego, również może ulec obniżeniu dzięki ćwiczeniom, dzięki temu łatwiej nam się zrelaksować i funkcjonować w zdrowiu. Regularna aktywność zapewnić może obniżenie m.in. zapadalności na infekcje górnych dróg oddechowych, udowodniono także, że osoby, które prowadzą aktywny tryb życia rzadziej opuszczają pracę z powodu grypy lub przeziębienia w porównaniu do pracowników prowadzących siedzący tryb życia. Są to tylko niektóre korzyści płynące z wysiłku fizycznego. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszystkie te korzyści płyną z umiarkowanej aktywności fizycznej, takiej, która nie przekracza możliwości wysiłkowych organizmu. Nadmiar ćwiczeń, określanej przetrenowaniem, prowadzi do depresji układu odpornościowego, sprzyja narastaniu napięcia mięśni i wzrostu poziomu odczuwanego stresu. Biorąc pod uwagę wszystkie korzyści jakie płyną z aktywności fizycznej, ważne jest znalezienie formy wysiłku, która będzie wykonywana z satysfakcją i przyjemnością.

WYDAJNA KOMPRESJA GRAFIKI HIRES DLA PLATFORMY COMMODORE 64

Tomasz Kapusta

Commodore 64 to 8-bitowy komputer osobisty, który produkowano od 1982 do 1994 roku. W tym czasie sprzedano od 17 do 25 milionów sztuk. Komputer do dzisiaj cieszy się popularnością wśród fanów. Nadal pisane są dla niego gry i programy, tworzona jest muzyka oraz grafika.

Commodore 64 posiada zaledwie 64 kB pamięci RAM oraz procesor o szybkości 0.985 MHz (PAL) lub 1.023 MHz (NTSC). Grafikę może wyświetlać w kilku trybach, z których najwyższą rozdzielczość oferuje tryb Hires. W trybie tym komputer może wyświetlić 320x200 pikseli w 16 kolorach, przy czym obraz podzielony jest na bloki 8x8 pikseli, a każdy z tych bloków może używać tylko 2 kolorów z palety 16 kolorów oferowanych przez Commodore 64 (czarny, biały, czerwony, cyjan, fioletowy, zielony, niebieski, żółty, pomarańczowy, brązowy, jasny czerwony, ciemny szary, szary, jasny zielony, jasny niebieski, jasny szary).

Pojedynczy obraz w trybie Hires w pamięci RAM zajmuje 9000 bajtów, z czego 8000 bajtów to 320x200 pikseli, każdy zapisany 1 bitem oraz 1000 bajtów dla palety kolorów (40x25 bloków). Przy zapisie na dyskietkę najczęściej stosowany jest format ART, który składa się z surowych danych z pamięci RAM poprzedzonych 2 bajtami.

Prezentowany format THI umożliwia szybkie skompresowanie obrazów Hires, więc nie obciąża mocno procesora, a umożliwia zmniejszenie rozmiaru plików. W testach na prawdziwych danych pochodzących z prac tworzonych dla/na Commodore 64 pliki THI były nawet o 32% mniejsze od plików ART. W 43% przypadków pliki THI były mniejsze nawet od plików PNG.

WYDAJNA KOMPRESJA GRAFIKI HIRES DLA PLATFORMY COMMODORE 64 DO FORMATU THP

Tomasz Kapusta

Commodore 64 to komputer osobisty produkowany w latach 1982-1994 roku przez firmę Commodore. Szacuje się, że sprzedano od 17 do 25 milionów sztuk. Komputer do dzisiaj cieszy się popularnością wśród fanów, którzy w dalszym ciągu piszą na niego nowe gry i programy, a także muzykę czy grafikę.

Commodore 64 posiada zaledwie 64 kB pamięci RAM oraz procesor o szybkości 0.985 MHz (PAL) lub 1.023 MHz (NTSC). Grafikę może być wyświetlana w kilku trybach, z których najwyższą rozdzielczość oferuje tryb zwany Hires. W trybie tym komputer może wyświetlić 320x200 pikseli w 16 kolorach. Wyświetlany obraz składa się z bloków 8x8 pikseli, a każdy z tych bloków może używać tylko 2 kolorów z palety 16 kolorów Commodore 64 (czarny, biały, czerwony, cyjan, fioletowy, zielony, niebieski, żółty, pomarańczowy, brązowy, jasny czerwony, ciemny szary, szary, jasny zielony, jasny niebieski, jasny szary).

Grafika w trybie Hires w pamięci RAM zajmuje 9000 bajtów, z czego 8000 bajtów to 320x200 pikseli, każdy zapisany 1 bitem oraz 1000 bajtów dla palety kolorów (40x25 bloków). Grafika zapisywana jest na dyskietkach najczęściej w formacie ART. Jest to format bardzo szybki w zapisie, ponieważ składa się z surowych danych prosto z pamięci RAM poprzedzonych 2 bajtami.

Prezentowany format THP umożliwia szybkie skompresowanie obrazów Hires, więc nie obciąża mocno procesora, a umożliwia wyraźne zmniejszenie rozmiaru plików. Jest to ulepszona wersja formatu THP oferująca lepszą kompresję, ale mocniej obciążająca procesor. W testach na prawdziwych danych pochodzących z prac tworzonych dla/na Commodore 64 pliki THP były mniejsze nawet o 42% od plików ART. W 71% przypadków pliki THP były mniejsze nawet od plików PNG.

LLL - KOMPAKTOWY FORMAT GRAFICZNY DLA PLATFORMY COMMODORE 64

Tomasz Kapusta

Commodore 64 to komputer domowy, który miał premierę w sierpniu 1982 roku. Wyposażony był w 64 kB pamięci RAM oraz procesor o szybkości ok. 1 MHz. Produkowany był przez 12 lat i szacuje się, że sprzedano 17-25 milionów egzemplarzy. Do dzisiaj cieszy się dużą popularnością wśród muzyków, grafików i programistów, którzy w swoich produkcjach starają się wykorzystać moc komputera do granic jego możliwości, a nawet je przekraczać poprzez wykorzystanie błędów sprzętowych.

Omawiamy format graficzny LLL wyświetla grafikę w trybie Hires w rozdzielczości 256x200 z użyciem 2 kolorów z palety 16 kolorów (czarny, biały, czerwony, cyjan, fioletowy, zielony, niebieski, żółty, pomarańczowy, brązowy, jasny czerwony, ciemny szary, szary, jasny zielony, jasny niebieski, jasny szary). W trybie Hires obrazy zajmują w pamięci RAM 9000 bajtów, z czego 8000 bajtów to 320x200 pikseli, każdy zapisany 1 bitem oraz 1000 bajtów dla palety kolorów (40x25 bloków). Prezentowany format LLL jest formatem wykorzystującym idee grafiki wektorowej, ale renderowany jest w niskiej rozdzielczości i nie umożliwia skalowania ani obracania. Dzięki temu każdy piksel wyświetlany jest dokładnie tak, jak został narysowany przez grafika. Grafika rysowana jest w dwóch kolorach- jeden kolor to kolor tła, drugi to kolor "pędzla". Mimo, że tryb Hires komputera C64 umożliwia wyświetlanie grafiki w rozdzielczości 320x200 pikseli, to dla oszczędności miejsca format LLL ogranicza rozdzielczość do 256x200 pikseli. Dzięki temu każda współrzędna (X,Y) może być zapisana z użyciem 1 bajta. LLL umożliwia zapis grafiki przy użyciu bardzo niedużej ilości bajtów. W testach pliki LLL były mniejsze nawet 111 krotnie plików w formacie ART (jeden z najpopularniejszych formatów zapisu grafiki Hires). W każdym testowanym przypadku pliki LL były wielokrotnie mniejsze nawet od plików PNG.

JAKIE WYZWANIA STAWIA WSPÓŁCZESNYM WYCHOWAWCOM (RODZICOM) ANTYPEDAGOGIKA?

Agnieszka Anna Kwaśniewska

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

W niniejszym artykule przedstawiono cele jakie stawia współczesnym rodzicom – wychowawcom antypedagogika. Jej zadaniem jest świadome wspieranie rozwoju dziecka a nie jego wychowanie rozumiane jako tzw. „urabianie” wychowanka/dziecka wg z góry określonego wzorca. Dokonuje się on w sposób naturalny, poprzez świadomą ingerencje osób dorosłych. Aktywność wychowawców powinna zostać ukierunkowana na samodzielne podejmowanie decyzji przez dziecko a nie świadomy proces podporządkowywania się autorytetowi osoby dorosłej. Ma na celu akcentowanie godności dziecka, jego prawo do podejmowania decyzji we wszystkich obszarach życia, a relacje dorosłych z wychowankami opierać na dialogu partnerskim. Jej ważną część zajmuje wsparcie rozwoju dziecka zgodnie z jego potrzeba i pragnieniami.

NAPADOWE OBJADANIE SIĘ

Karolina Łukasiewicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Szkoła Zdrowia Publicznego
Koło Naukowe Żywienia i Profilaktyki Żywieniowej

Napadowe objadanie się zaliczane jest do zaburzeń odżywiania, które charakteryzuje niekontrolowane przyjmowanie dużych ilości pokarmu w krótkim czasie. Postrzeganie ilości spożywanego pokarmu jako nadmiernej, jest subiektywnie. Jest to problem znacznie powszechniejszy, niż by się mogło wydawać, ponieważ według badań prawie co piąta kobieta w Polsce cierpi na napadowe objadanie się. Wykazano, że wśród otyłych odsetek dotkniętych tym zaburzeniem wynosi 25%, a u osób odchudzających się – może wynosić nawet 45%. Należy jednak podkreślić, że u osób z prawidłową lub zbyt niską masą ciała zaburzenie to również występuje. Epizody napadowego objadania się u każdego mogą wyglądać inaczej, jednakże najczęściej towarzyszy temu: szybkie tempo jedzenia, duże pobudzenie, poczucie bycia zmuszonym do pochłaniania coraz większych ilości jedzenia, ukrywanie się przed rodziną i współpracownikami oraz utrata kontroli nad ilością spożywanego pokarmu. Przyczyna tego zaburzenia jest wielowątkowa i obejmuje uwarunkowania biologiczne, psychologiczne czy społeczne, z tego względu leczenie tego zaburzenia jest trudne i obejmować powinno współpracę różnego rodzaju specjalistów takich jak: dietetyk (którego rolą będzie wyeliminowanie błędów żywieniowych, nauczenie prawidłowych relacji z jedzeniem, zaproponowanie indywidualnego planu żywieniowego, psycholog (powinien zdiagnozować i wyeliminować inne zaburzenia, które mogą towarzyszyć pacjentowi, takie jak na przykład depresja oraz akceptacja swojego ciała) oraz lekarz (powinien zdiagnozować ewentualne przyczyny biologiczne oraz włączyć leczenie farmakologiczne innych chorób współistniejących takich jak cukrzyca, miażdżyca).

MOŻLIWOŚĆ INGERENCJI PAŃSTWA W SFERĘ WŁADZY RODZICIELSKIEJ W KONTEKŚCIE OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POLSCE

Weronika Łukasiewicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Szkoła Zdrowia Publicznego,
Koło Naukowe Żywienia i Profilaktyki Żywieniowej

Zagadnienia dotyczące szczepień ochronnych wzbudzają liczne kontrowersje wśród rodziców. Powodem jest „żywa dyskusja publiczna i medialna”. Przeciwnicy omawianych zabiegów medycznych twierdzą, że wartość szczepień jest wątpliwa i traktują je jako przymus państwa oraz nadmierną ingerencję w sferę wolności, w tym dotyczącej władzy rodzicielskiej. Podnoszą także kwestię korzyści finansowych jakie odnoszą firmy farmaceutyczne. W zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego twierdzą, że szczepienia powodują szkodliwe następstwa zdrowotne prowadząc do zaburzeń rozwojowych w tym neurologicznych. Rodzice nie mają pełnego zaufania do personelu medycznego i żądają gwarancji bezpieczeństwa preparatów szczepionkowych. Zwolennicy szczepień podkreślają, że dzięki nim zminimalizowano występowanie wielu chorób zakaźnych, a niektóre jak ospa prawdziwa zostały wyeliminowane. Na chwilę obecną nie ma lepszej metody zapobiegania chorobom zakaźnym, a szczepienia ochronne należą do skutecznych i akceptowalnych metod prewencji indywidualnej, jak i zbiorowej. W Polsce pomimo działań ruchów antyszczepionkowych nadal wielu rodziców chce szczepić i popiera szczepienia. Świadomość Polaków dotycząca skuteczności szczepień ochronnych jako narzędzia do zwalczania chorób zakaźnych jest na wysokim poziomie. 86% Polaków uważa, że szczepienia są skuteczną profilaktyką, a 94% regularnie szczepi swoje dzieci. Jednocześnie co druga badana osoba nie zgodziła się z opinią, że ogólnodostępne informacje są wystarczające aby podjąć decyzję o szczepieniu, a niemal wszyscy respondenci zgodzili się ze stwierdzeniem, że należy udostępnić rzetelne źródła informacji o szczepieniach. Lekarz powinien udzielać pełnej i rzetelnej informacji o szczepieniu, o powikłaniach, postępowaniu w przypadku ich wystąpienia, o chorobach zakaźnych i co może się stać jeżeli nie zaszczepimy dzieci. Obowiązujące przepisy dają możliwość ukarania rodziców uchylających się od obowiązkowego zaszczepienia swoich dzieci, ale jednocześnie nie jest to satysfakcjonujące rozwiązanie dla społeczeństwa.

NANOSREBRO JAKO PRZYKŁAD SUBSTANCJI PRZECIWDROBNOUSTROJOWEJ STOSOWANEJ W ZMIANACH SKÓRNYCH

Mariola Mendrycka, Anna Dziuba, Natalia Janiszek

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. K. Pułaskiego w Radomiu
Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu

Nanosrebro jako związek o właściwościach przeciwdrobnoustrojowych znalazło zastosowanie we wspomaganiu terapii wielu zmian skórnych, w tym trądziku, atopowego zapalenia skóry, egzemy czy trudno gojących się ran. Ponadto jest ono składnikiem kosmetyków używanych w pielęgnacji cer problematycznych, takich jak kremy, toniki czy maski. Biomateriały w postaci hydrożeli, membran, włókien oraz kompozyty zawierające połączenie chitozanu z tlenkiem cynku i nanosrebra stosowane są w gojeniu się ran. Celem pracy było zebranie i podsumowanie dotychczasowej wiedzy na temat wykorzystania nanosrebra jako środka przeciwdrobnoustrojowego w pielęgnacji zmian skórnych. Mechanizmy działania bakteriobójczego są oparte na upośledzeniu funkcji życiowych bakterii poprzez zmiany w kodzie genetycznym, wzrost przepuszczalności błony komórkowej oraz blokowanie biosyntezy białek. Przypuszcza się, że wszystkie możliwe mechanizmy nie zostały jeszcze rozpoznane. W literaturze dostępne są badania na temat ograniczania aktywności bakterii poprzez synergistyczne działanie nanosrebra w połączeniu z antybiotykoterapią. Takie zastosowanie pozwala przede wszystkim na uzyskanie wyższej skuteczności leczenia chorób, ograniczenie występowania efektów niepożądanych czy wzmocnienie oddziaływania antybiotyków. Obecnie ze względu na zapotrzebowanie i szerokie zastosowanie nanocząstek srebra opracowano liczne sposoby ich otrzymywania. Metody różnią się między sobą procedurą wykonania, potrzebnym do tego sprzętem czy wydajnością – można je podzielić na: biologiczne, fizyczne, chemiczne oraz fizyko-chemiczne. Poza właściwościami leczniczymi, wykorzystywane zwłaszcza w medycynie estetycznej i kosmetologii, srebro koloidalne ma również właściwości regenerujące oraz nawilżające. Należy pamiętać, że preparaty te powinno stosować w umiarkowanych ilościach, zgodnie z zaleceniami producenta, gdyż w nadmiernych ilościach mogą prowadzić do poważnych konsekwencji.

CHARAKTERYSTYKA ORAZ MOŻLIWOŚCI ZWALCZANIA JEMIOŁY POSPOLITEJ (*VISCUM ALBUM*) W LASACH GOSPODARCZYCH

Tomasz Pawłowicz, Łukasz Makiej

Politechnika Białostocka Wydział Budownictwa i Nauk o Środowisku Instytut Nauk Leśnych

Jemioła pospolita (*Viscum album* L.) jest to półpasożyt pobierający wodę oraz składniki odżywcze oraz mineralne z drzew żywicielskich, prowadząc do ich stopniowego osłabienia, a w konsekwencji śmierci drzewa. W lasach gospodarczych notuje się obecnie ekspansję jemioły pospolitej (*Viscum album*), będącą powodem zmian klimatycznych, obniżenia wód gruntowych oraz susz, skutkujących osłabieniem drzewostanów.

Rozwój jemioły skutkujący wrastaniem ssawek oraz pobieraniem substancji przez pasożyta skutkuje szeregiem negatywnych konsekwencji u żywiciela, wśród których można wymienić zmniejszenie odporności na zakażenie grzybowe oraz bakteryjne, ograniczenie bądź zanik owocowania, defoliację, negatywna tendencja wzrostowa czy spadek intensywności fotosyntezy. Biologia i ekologia tego gatunku sprawiają, iż obecnie nie są stosowane efektywne sposoby zwalczania jemioły pospolitej, pozwalające na przeciwdziałanie szkodom wyrządzonych przez półpasożyta.

Poniższa prezentacja ma na celu przedstawić ogólną charakterystykę, biologię oraz ekologię jemioły pospolitej, a także nowoczesne możliwości przeciwdziałania ekspansji tego gatunku w polskich lasach gospodarczych.

CZY MY NAPRAWDĘ MARNUJEMY TYLE JEDZENIA?

Paulina Prostko

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Szkoła Zdrowia Publicznego
Koło Naukowe Żywienia i Profilaktyki Żywieniowej

Rocznie 4 840 946 ton żywności wyrzucane jest do kosza i zdecydowanie trudno jest to sobie wyobrazić. PROM (Polska Rada Organizacji Młodzieżowych) przeliczyła, że w ciągu roku jedno gospodarstwo domowe, w wyniku marnotrawienia żywności, traci 2 600 zł, co więcej to właśnie gospodarstwa domowe (nie przemysł spożywczy) są odpowiedzialne za 60% zmarnowanej żywności. Marnotrawione jest głównie pieczywo, a następnie owoce, warzywa, wędliny i napoje mleczne. Zdecydowanie najczęściej wyrzucana jest zepsuta żywność (65,2%), co można powiązać ze wzrostem świadomości konsumentów w obszarze jakości i bezpieczeństwa żywności i zmianą zwyczaju "odkrajania zepsutych kawałków".

Jest wiele metod ograniczenia marnowania żywności. Do najprostszych rozwiązań, które są najlepsze i najłatwiejsze do wprowadzenia zaliczono: odpowiednie przechowywanie produktów - zasada FIFO ("First in, first out"); tworzenie list zakupów oraz niezwydanie sklepów; przetwarzanie żywności - gotowanie, robienie przetworów oraz mrożenie; dzielenie się jedzeniem - jadłodzielnie oraz grupy foodsharingowe; wspieranie działalności organizacji i grupa ratujących jedzenie np. Federacji Polskich Banków Żywności czy freeganów; edukowanie siebie i bliskich.

Marnowanie żywności to problem dobrze znany i jednocześnie wciąż bagatelizowany. Zadawalająca jest jednak wzrastająca świadomość i coraz intensywniejsze działania mające zapobiegać temu problemowi.

LĘK PRZED INFORMACJĄ

Kacper Skowroński

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Lęk przed informacją to zjawisko polegające na stanie stresu z powodu niemożności dostępu, zrozumienia lub wykorzystania potrzebnych informacji. Lęk informacyjny często przedstawiany jest jako ciągle powiększająca się przepaść pomiędzy tym, co rozumiemy, a tym, co myślimy, że powinniśmy wiedzieć. Jego przyczyną może być nadmiar informacji lub jej niewystarczająca ilość, co może być spowodowane wieloma czynnikami, m.in. źle zorganizowanymi lub przedstawionymi informacjami albo brakiem zrozumienia środowiska informacyjnego, w którym się pracuje. Niestety naukowcy często zapominają o tym, że lęk informacyjny może występować również od niewystarczającej ilości informacji. Choć znany już od ponad 400 lat lęk przed informacją dopiero w dzisiejszych czasach jest poważnym oraz ciągle narastającym problemem, lecz niewiele osób zdaje sobie sprawę z wagi problemu. Do nasilenia tego zjawiska znacząco przyczynił się rozwój internetu. Dzięki internetowi mamy niemal nieograniczone możliwości pozyskiwania informacji na każdy temat. W każdym aspekcie jesteśmy bombardowani informacjami – poprzez rozmowy ze znajomymi, media i otoczenie. Poprzez lepsze zrozumienie czynników, które powodują problem lęku informacyjnego możemy doprowadzić do minimalizacji lub całkowitego zniwelowania prawdopodobieństwa wystąpienia lęku przed informacją.

ROLA MARTWEGO DREWNA W EKOSYSTEMIE LEŚNYM

Mateusz Sołtys

Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie
Wydział Rolnictwa i Leśnictwa

Ekologia to według wielu definicji, nauka zajmująca się badaniami nad funkcjonowaniem przyrody, poznawaniem zależności pomiędzy różnorodnymi organizmami oraz środowiskiem, które one zajmują. Nie bez powodu tematem wielu badań jest obszar ekologii leśnej, którego rozwój pozwolił na określenie ekologicznej funkcji lasów, a także ich roli gospodarczo-produkcyjnej. Las jest najbardziej złożonym ekosystemem na Ziemi, występujący pod różnymi postaciami, wchodzącymi w skład biomów leśnych zajmujących około 30% powierzchni lądów i stanowiących niezwykle istotną część biosfery.

Lasy, a w tym drewno martwych, zamierających oraz żywych drzew stanowią bardzo ważną funkcję ekologiczną – są magazynem dwutlenku węgla, a tym samym kluczowym elementem w stabilizacji klimatu. Lasy są „pochłaniaczami” węgla poprzez wbudowywanie go do swojej biomasy w cyklu życiowym. Martwe drewno wpływa na zróżnicowanie warunków świetlnych, temperatury i wilgotności oraz mikrorzeźby dna lasu. Zapewnia możliwość egzystencji wielu gatunkom roślin oraz zwierząt. Niezwykle istotną rolę odgrywa ilość oraz forma pozostawionego w lesie martwego drewna. Grube drzewa deprecjonują się znacznie wolniej, dzięki czemu stanowią one podłoże dla gatunków rozwijających się przez dłuższy czas. Obecność martwego drewna w takiej formie ma kluczowe znaczenie dla bioróżnorodności grzybów, a także owadów saproksylobiontycznych.

Ciągły wzrost lesistości naszego kraju, może w znaczny sposób przyczynić się do jeszcze większej akumulacji węgla przez lasy, a co za tym idzie może być przydatnym narzędziem walki z postępującymi zmianami klimatu.

ZDROWIE HORMONALNE Kobiet: JAK ZADBAĆ O SIEBIE W ZESPOLE POLICYSTYCZNYCH JAJNIKÓW?

Wiktoria Stepnowska

Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie
Szkoła Zdrowia Publicznego
Kóło Naukowe Żywienia i Profilaktyki Żywieniowej

Zespół Policystycznych Jajników (PCOS) jest obecnie jednym z najczęściej występujących zaburzeń endokrynologicznych wśród kobiet i tym samym jest najczęstszą przyczyną ich niepłodności. Objawy i konsekwencje zdrowotne choroby, to przede wszystkim nadmierna masa ciała, podatność na rozwój cukrzycy typu 2, problemy z zajściem w ciążę, trądzik, nadmierne owłosienie, androgenowe wypadanie włosów, stany lękowe i depresja oraz nieregularne krwawienia miesięczne. Jednym z narzędzi pomocnych w poprawie zarówno samopoczucia jak i obrazu klinicznego PCOS jest dieta, która powinna bazować na nieprzetworzonej żywności i obfitować w dużą ilość warzyw i owoców. Założenia diety omawianej na konferencji mają na celu poprawę wrażliwości insulinowej i zmniejszenie stanu zapalnego towarzyszącego PCOS. Kolejnym czynnikiem istotnym w przebiegu Zespołu Policystycznych Jajników jest zwiększenie aktywności fizycznej. Regularna aktywność fizyczna zwiększa bowiem częstotliwość owulacji, redukuje ciśnienie tętnicze i poprawia wrażliwość insulinową. Warto wspomnieć także o suplementacji. Z badań wynika, że dla kobiet z PCOS najczęściej do suplementacji wskazane są: inozytol, N-Acetylo-Cysteina (NAC), kwasy tłuszczowe omega-3, cynk, selen oraz witamina D3.

KOMUNIKACJA PSZCZÓŁ I NOWE TECHNOLOGIE W PASIEKACH

Anna Tomańska

Komunikacja u pszczół została zbadana przez wielu naukowców. Mimo to, rozwój nowoczesnych technologii sprzyja nowym odkryciom i rozwojowi pszczelarstwa. Pszczoły porozumiewają się ze sobą i środowiskiem używając wielu zmysłów: smaku, słuchu, wzroku i dotyku. Najbardziej poznaną formą komunikacji pszczół jest taniec. Równie ważna w życiu rodziny jest komunikacja chemiczna z wykorzystaniem feromonów. Przegląd literatury wskazuje ciekawe zastosowania nowych technologii do odkrywania życia pszczół. Bardzo rozwojowe są projekty inteligentnych uli, które są modyfikacją uli tradycyjnych i pozwalają otrzymywać wiele cennych danych o środowisku i rodzinie pszczelej. Smart hive dostarcza m. in. danych o: temperaturze, wilgotności, hałasie, wibracjach, ruchu, wadze ula, zanieczyszczeniach powietrza, pestycydach, o kwitnieniu roślin. Bardzo ciekawe jest również wykorzystanie innowacji do badań entomologicznych, w pszczelarstwie. Już dziś z powodzeniem w pszczelarstwie wykorzystuje się robotykę. Konstruuje zaprogramowane pszczoły lub tzw. systemy zapylające. Przy pomocy sztucznej inteligencji roboty takie zdolne są do uczenia się na podstawie doświadczeń. Potrafią one nie tylko imitować naturalne owady ale także wchodzić z nimi w interakcję – wytwarzać ciepło, drgania, tańczyć. Pomagają także w wentylacji w gnieździe. Badania nad pszczelarstwem niezwykle szybko się rozwijają. W literaturze przedstawiono już możliwości śledzenia owadów przy pomocy technologii geo- lokalizacyjnych, przy użyciu kamer. Badania entomologiczne, idąc o krok dalej, dały możliwość sterowania przy pomocy impulsów docierających do neuronów owada na tyle dokładnie, że badacz może wyznaczać drogę jego lotu.

„NIEPOKOLENIA”? TEORIA I PRAKTYKA (INTERNETU) FUNKCJONOWANIA POKOLEŃ.

Anna Woźniak

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Wydział Ekonomii

Coraz częściej spotykamy się z pojęciem pokoleń i różnicowania społeczeństwa według tej kategorii. Mówi się o zmianach jakie zaszły w funkcjonowaniu i sposobie myślenia społeczeństwa powiązanych z rokiem urodzenia jednostek. Jednak czy naprawdę różnice pomiędzy pokoleniami są aż tak drastyczne? Może taki podział jednak za bardzo koncentruje się na różnicach, zamiast na podobieństwach między ludźmi? W celu odpowiedzi na te oraz inne pytania przeprowadzone zostały badania netnograficzne. Aby określić stopień podobieństwa pokoleń skonstruowany został wskaźnik podobieństwa pokoleń. Łącznie analizie poddano 50 różnych cech wyróżnionych w obrębie 11 wartości. Aż 70% z nich pojawiło się w co najmniej dwóch z analizowanych pokoleń. 50% z nich pojawiło się w każdym, a jedynie 30% cech pojawiło się tylko w jednym pokoleniu. Zgromadzony w procesie badawczym materiał oraz jego analiza dostarczyła wniosków, które jednocześnie stanowią podsumowanie oraz odpowiedź na postawione w pracy pytania. Pokolenia w obecnych czasach więcej łączy niż dzieli. Dlatego w odpowiedzi na wyniki badań oraz wypracowane na ich podstawie wnioski postanowiono sformułować alternatywę dla obecnej propozycji podziału społeczeństwa na pokolenie przed i pokolenie po.

SPOJRZENIE NA AUTYZM – JAK ODBIERA ŚWIAT OSOBA W SPEKTRUM

Magdalena Wydra

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Instytut Psychologii

Katedra Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii

W prezentacji przedstawiono psychologiczne spojrzenie na zaburzenie jakim jest autyzm. Skupiono się w szczególności na specyfice z jaką osoby będące w spektrum autyzmu odbierają informacje płynące z otoczenia i w jaki sposób przebiega u nich integracja sensoryczna.

Prezentacja pozwoliła na treściwą charakterystykę teoretyczną autyzmu, zaczynając od wczesnej historii zaburzenia poprzez zarysowanie naukowych podstaw z perspektywy neurobiologicznej. W całości oparto się także na Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych utworzonej przez Światową Organizację Zdrowia. Klasyfikacja ICD-10 dała podstawy teoretyczne do analizy pojęcia jakim jest autyzm. Dzięki niej udało się wyróżnić trzy podstawowe kryteria diagnostyczne dla obszarów objętych dysfunkcjami w tym zaburzeniu neurorozwojowym. Kryterium pierwsze poruszało tematykę nieprawidłowości w rozumieniu mowy i ekspresji językowej, powstawanie wybiórczego przywiązania oraz nieprawidłowości w zakresie zabawy funkcjonalnej i symbolicznej. Natomiast kryterium drugie skupiło się wokół tzw. triady autyzmu obejmującej objawy z zakresu funkcjonowania społecznego, komunikacji i zachowań. W każdym obszarze udało się wyróżnić konkretne przykłady obrazujące określone dysfunkcje.

Finalnie, skupiono się na charakterystyce odbioru bodźców przez osoby będące w spektrum autyzmu. Zarysowano pojęcie jakim jest integracja sensoryczna i odbiór bodźców płynących z poszczególnych zmysłów. Pozwoliło to na zidentyfikowanie zaburzeń przetwarzania sensorycznego jakie pojawiają się w autyzmie – wskazano na dwie najczęściej pojawiające się skrajności, a mianowicie nadwrażliwość sensoryczną i podwrażliwość sensoryczną. Prezentacja pozwoliła na zwięzłą syntezę danych i charakterystykę odbioru bodźców u osób w spektrum autyzmu.

WPŁYW TELOMERÓW ORAZ TELOMERAZY NA PŁODNOŚĆ

Joanna Zaziąbło

Telomery są wysoce konserwatywnymi fragmentami zlokalizowanymi na końcu chromosomu. Zbudowane są z powtórzonych sekwencji nukleotydowych TTAGGG, połączonych wyspecjalizowanymi białkami, które nadają im stabilność. Telomery chronią chromosomy eukariotyczne przed fuzją. Dzięki obecności kompleksu shelterin, telomer tworzy dwie pętle: D-loop i T-loop, które zapobiegają przed niekontrolowanym łączeniem się końców. Podczas każdego podziału komórki, liniowe końce chromosomów ulegają skracaniu, a zjawisko to nazwano limitem Hayflicka. Za odbudowywanie końców chromosomów odpowiada telomeraza, enzym mający charakter odwrotnej transkryptazy. Jest ona wyjątkowo aktywna podczas rozwoju embrionalnego, jednak jej ekspresja w komórkach somatycznych obniża się w parę tygodni po narodzinach, a w komórkach rozrodczych nie wykazuje żadnej aktywności.

Postęp badań pozwolił nam określić jakie czynniki warunkują długość liniowych końców chromosomów oraz jaki ma to związek z komórkami rozrodczymi człowieka. Wiedząc jakie bodźce wpływają negatywnie na funkcjonowanie naszego organizmu możemy starać się je redukować. Ograniczenie przyczyn uszkodzeń telomerów ma istotne znaczenie wśród osób planujących założenie rodziny, ponieważ długość sekwencji TTAGGG wpływa na jakości komórek rozrodczych.

WPŁYW ZAMIENNIKÓW CUKRU NA PROBIOTYCZNE KULTURY STARTEROWE BAKTERII MLEKOWYCH

Martyna Zielińska-Tadych, Anna Ligocka, Agnieszka Szliep

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy
im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy,
Katedra Mikrobiologii i Technologii Żywności

Słodziki, które dodawane są do probiotycznych jogurtów (zaliczane do tzw. żywności funkcjonalnej), nie powinny hamować rozwoju czy właściwości antydrobnoustrojowych probiotycznych kultur starterowych. Celem badań była ocena wpływu niskokalorycznych substancji słodzących - ksylitolu, sukralozy, acesulfamu K (AcK), aspartamu oraz stewii na przeżywanie i właściwości bakteriocygenne probiotycznych kultur starterowych *Lactobacillus casei* ssp. *rhamnosus* przechowywanych w ciągu czterech tygodni w warunkach chłodniczych w 4 i 12°C. Niezależnie od temperatury zaobserwowano stopniowy wzrost liczebności kultury starterowej w ciągu dwóch pierwszych tygodni doświadczenia. Następnie w niższej temperaturze doszło do spadku populacji bakterii w próbce suplementowanej acesulfamem K, podczas gdy w 12°C nastąpił gwałtowny spadek liczby bakterii we wszystkich próbkach zawierających zamienniki cukru. Rozwój probiotyków najlepiej stymulowała sukraloza, ograniczał zaś AcK w 4°C oraz wszystkie testowane słodziki w temp. 12°C. Najaktywniej działające bakteriocynty wytwarzane były w wyższej temperaturze w ciągu siedmiu pierwszych dni.

SZLAK METABOLICZNY WITAMINY D I ROLA WITAMINY D W ORGANIZMIE CZŁOWIEKA – NAJNOWSZE BADANIA

Maria Latacz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydział Lekarski

Rola witaminy D w regulacji gospodarki wapniowo-fosforanowej została bardzo dobrze poznana. W latach 80. opublikowano pierwsze artykuły z zakresu nauk podstawowych na temat pozaszkieletowego działania kalcytriolu (aktywnej formy witaminy D) – promocja apoptozy i różnicowania komórek z jednoczesnym zahamowaniem proliferacji, angiogenezy, stanu zapalnego, a nawet metastazy.

Randomizowane kontrolowane badania kliniczne (RCT) nie potwierdziły przeciwnowotworowego działania witaminy D. Jednak pewne elementy w najnowszych badaniach RCT z wykorzystaniem witaminy D wzbudziły pewne wątpliwości.

Mediana obserwacji pacjentów wyniosła 3,3 – 5,3 roku. Podczas gdy w przypadku raka jelita grubego, między inicjacją (pierwszy etap karcynogenezy) a wykryciem nowotworu może upłynąć nawet do 50 lat. Być może ci, u których zdiagnozowany nowotwór, byli już w zaawansowanych stadiach i wykazywali degradację na poziomie molekularnym na samym początku badań.

Obserwacja pacjentów z niedrobnokomórkowym rakiem płuca przez 3,3 roku (mediana) po operacji i roku suplementacji witaminą D lub placebo wykazała, że suplementacja witaminą D poprawiła przeżywalność osób z gruczolakorakiem we wczesnym stadium z niskim poziomem 25(OH)D. Jednak ta grupa badana była mniej liczna niż ta z wcześniej wspomnianych RCT.

Korzyści płynące z suplementacji różnią się między grupami o różnych genotypach receptora witaminy D (VDR). Wreszcie, zebrane dane wskazują, że komórki nowotworowe mogą mieć inną ekspresję enzymów szlaku witaminy D. Stwierdzono, że ekspresja CYP24A1 (dezaktywacja) jest podwyższona w niektórych komórkach nowotworowych, podczas gdy poziom CYP27B1 (aktywacja) jest wyższy, niższy lub pozostaje na tym samym poziomie.

Praca nie ma na celu kwestionowania wyników najnowszych badań, ale pokazuje, że pomimo licznych badań trudno jest jednoznacznie stwierdzić, czy witamina D ma wpływ na karcynogenezę, a jeśli tak, to jak mocny czy słaby jest to wpływ.

ORDALIA CZYLI SĄDY BOŻE

Jakub Kozicki

Uniwersytet Śląski Wydział Prawa i Administracji

Celem prezentacji jest przedstawienie jednego ze środków dowodowych stosowanego w procesie wczesnośredniowiecznym. Ordalia to termin wywodzący się z niemieckiego terminu „Urteil” oznaczającego sąd lub wyrok. Ordalia były zaraz po przysięgach procesowych najważniejszym środkiem dowodowym. Ludzie sądzili, że Bóg jest w stanie wskazać, po której stronie leży racja, wspomóż człowieka prawego- stąd różne próby, którym poddawano procesujących się. Ordalia były bardzo skutecznym sposobem dojścia racji również dzięki swojej jednoznaczności jak i poprzez fakt kontradiktoryjnego charakteru procesów.

Prezentacja przede wszystkim skupia się na zobrazowaniu ordaliów poprzez wskazanie przykładów konkretnych form jakie były stosowane w procesach średniowiecznych. Podstawową kwestią jaka została podjęta w prezentacji są formy przeprowadzania prób procesowych jak i ich podział. Prezentacja zajmuje się również kwestią odczytywania wyników prób jak i wpływu tychże na ostateczny wynik procesu.

RECENZJA KSIĄŻKI - „OBCY U NASZYCH DRZWI” - ZYGMUNTA BAUMANA

Dariusz Średnicki

Uniwersytet w Białymstoku

Zygmunt Bauman urodził się 19 listopada 1925 roku w Poznaniu, a zmarł 9 stycznia 2017 roku w Leeds. Jego nazwisko jest wymieniane zawsze wśród najważniejszych twórców koncepcji "ponowoczesności". Zygmunt Bauman był i pozostanie niewątpliwie jedną z najważniejszych postaci europejskiej i światowej socjologii, a także najczęściej cytowanym polskim socjologiem. Jego wkład w badanie kondycji współczesnych społeczeństw jest nieoceniony, ponieważ to właśnie Baumanowi zawdzięczamy zdefiniowanie takich pojęć jak płynna nowoczesność czy miksofobia, które na stałe weszły nie tylko do słownika nauk społecznych, ale także do debaty publicznej.

Nawet jeśli przeciętnemu czytelnikowi teksty Baumana kojarzą się ze ściśle naukową, niemal techniczną analizą zjawisk społecznych, warto podjąć próbę zapoznania się choć z jednym z nich, a wydana w 2016 roku książka „Obcy u naszych drzwi” stwarza ku temu doskonałą okazję. W rzeczywistości bowiem, mimo socjologicznych odniesień i całego aparatu naukowego, Bauman pisze w sposób przejrzysty, który powinien być zrozumiały nawet dla laika.

Celem artykułu jest omówienie problematyki związanej z filozofią dialogu. Omówiony zostaną występujące w literaturze różne teorie dotyczące podejść odnoszących się do uchodźców. W szczególności analizie poddane zostały stosowane w debatach argumenty za i przeciw przyjmowaniu uchodźców. Głównym celem artykułu jest opisanie alternatywnych form postrzegania emigracji. Realizacja założonego celu była możliwa dzięki zastosowaniu metody analizy źródeł literackich w odniesieniu do uchodźców. Całość rozważań osadzona została w ramach filozoficznych.